RAKÁRIK 2
obecné noviny do každej rodiny 2017
ŠTVRŤROČNÍK O DIANÍ V MEDZIBRODE
ZADARMO DO KAŽDEJ DOMÁCNOSTI

Motokrosová nádej

Našu obec reprezentuje od minulého roka na motokrosových súťažiach nielen Peter Pipich, ale aj mladá Anka Piarová. Hneď vo svojom úvodnom roku dosiahla pozoruhodné výsledky a preto sme sa ju rozhodli trochu vyspovedať, aby nám o sebe a svojej záľube niečo povedala.

Kto a v akom veku ťa priviedol k motorkám?

Ocino nás spolu so sestrou vozil na svojej motorke. Mne sa to zapáčilo a tak mi ako 10-ročnej kúpil štvorkolku a potom o rok aj prvú motorku KTM 85 cm3.

Venovala si sa predtým nejakému športu a čo ťa fascinuje na jazdení?

Nerobila som žiadny iný šport. Na začiatku som bola hlavne rada, že som trávila spoločný čas a voľné chvíle s ocinom. Brala som to najskôr iba ako zábavu, ale postupne mi to išlo čoraz lepšie a rozhodla som sa to skúsiť aj na pretekoch. Baví ma rýchlosť a adrenalín počas jazdy.

Kedy si začala jazdiť súťažne a ako sa pripravuješ na preteky?

Ako 13-ročná som bola na 1. pretekoch v Brezne od minulého roka jazdím dlhodobý seriál pretekov medzi ženami. Počas sezóny sa pripravujem vo fitku, chodím plávať a v zimnej prestávke si udržujem kondíciu na bežkách a snowboarde.

Ktorý svoj úspech si zatiaľ najviac ceníš?

Minulý rok som vyhrala celkový seriál Slovenského pohára medzi ženami, ktorý sa skladá z viacerých pretekov a treba si udržať stabilnú výkonnosť počas celej doby.

Pri jazdení sú časté pády. Aké najhoršie zranenie si utrpela a nemala si chuť niekedy to aj zabaliť?

Vážnejšie zranenia sa mi našťastie vyhýbajú a zatiaľ ma to baví, takže som ešte nikdy nemyslela na koniec s jazdením.

Čo jazdíš túto sezónu a ako si spokojná s doterajšími výsledkami.

Súťažím v Medzinárodných majstrovstvách Slovenska a takisto jazdím seriáli východ aj západ. Zatiaľ som spokojná, pretože sa držím vo všetkých súťažiach do 3. miesta. Verím, že sa umiestnim na stupni víťazov aj na konci sezóny.

Ktorá trať je tvoja najobľúbenejšia a naopak kde sa ti jazdí ťažko?

Páči sa mi Žaškov a náročný je hlavne Kechnec, ktorý je veľmi technický a má plno zákrut.

Máš nejaký jazdecký idol?

Áno. Obdivujem nemeckého pretekára Kena Roczena.

Kto sa ti hlavne stará o servis motorky a za koho jazdíš?

Väčšinou je to ocino a s nejakými vážnejšími opravami nám pomáha Peter Pipich. Jemu by som sa chcela samozrejme poďakovať aj za cenné rady a spoločné tréningy, na ktorých sa od neho môžem veľa naučiť. Súťažím za Motoklub Medzibrod.

Aká je konkurencia na pretekoch a vzťahy medzi súperkami?

Počet súperiek je odlišný podľa pretekov, ale vždy je nás minimálne 10-12 báb na pretekoch. Nie je tam vekové obmedzenie, ale väčšina súperiek je vo veku 15-18 rokov, takže sa máme o čom porozprávať a sme kamarátky.

Koľko motoriek si už vymenila?

Začínala som na KTM 85 cm3. Neskôr som prešla na KTM 125 cm^3, z ktorej mám túto sezónu novší model.

Ďakujem veľmi pekne za tvoj čas a prajem ti veľa úspechov v ďalších sezónach.

Ďakujem aj ja a verím, že poctivým tréningom sa budem naďalej zlepšovať.

(ihu)

Aktivity ZO SZPB Medzibrod

Dňa 26. marca 2017 sme si spoločne s ostatnými prítomnými uctili pri pamätníku obetí 2. svetovej vojny všetky jej obete. Našou snahou je v tejto zložitej spoločenskej situácii ozrejmiť mladej generácii príčiny vzniku a dôsledky fašistickej ideológie, ktorá rozhodovala o živote a smrti menejcenných, ku ktorým radili aj nás Slovanov. Po pietnej spomienke sme pokračovali členskou schôdzou, na ktorej sa zúčastnili aj Predseda SZPB Ing. Sečkár a tajomník OblV Dr. Dubovický.

Jeden z bodov nášho uznesenia sme naplnili 27. mája 2017, kedy pri príležitosti ukončenia 2. sv. vojny naša ZO SZPB zorganizovala poznávací zájazd do Kremničky, kde sme si uctili pamiatku 747 účastníkov odboja a rasovo prenasledovaných zavraždených fašistami.

Toho dňa sme ešte na kúpalisku Dudinka v Dudinciach pookriali v bazénoch, dospelí aj v minerálnej vode. Voľné miesta v autobuse sme ponúkli cestou obecného rozhlasu aj nečlenom našej ZO SZPB. Takýmto spôsobom využitia autobusu budeme pokračovať aj pri organizovaní ďalších poznávacích zájazdov.

Predseda ZO SZPB
v Medzibrode

Spoločenské okienko

Opustila nás:

Mária Longauerová (89)

Narodili sa:

Filip Mikloško
Dominik Vidák
Patrícia Majzelová
Miloš Krakovský
Ondrej Masár
Tomáš Pagáč
Mária Anna Lešaková

Do stavu manželského vstúpili:

Peter Mikloško a Marta Huťková
Tomáš Padúch a Mária Manková

Ako sa jar v leto premenila...

Aj v okolí našej materskej školy jar rozprestrela svoj čarovný plášť a rozžiarila okolie nádhernými farbami zelenej. Aby sme jej trochu pomohli, vyčistili sme si školský dvor aj okolie našej materskej školy, poupratovali hračky na piesku a venovali sa nádhernému divadlu, ktoré nám ponúkla. Pozorovali sme stromy, kríky, malé púčiky, kvietky, ale aj ľudí, ktorí boli, akoby zo dňa na deň viac aktívni. Na rozlúčku so zimou sme pre istotu zapálili spoločne Morenu, ktorú pre nás vyrobili naši kamaráti zo ZŠ.

Morena, Morena, kde si prebývala,
keď si tú jar tak dlho skrývala?
Teraz musíš zhorieť a vo vode zahynúť,
jar už po zime vydáva sa na púť.

Apríl sa u nás nesie v znamení testovania školskej zrelosti a zápisu do ZŠ, ale aj aktivitami s tým spojenými. Jednou z nich je aj súťaž vo viazaní šnúrok. Naše deti sa na ňu poctivo pripravujú a určite neviete, aké je ťažké pre nás maličkých, takú jednoduchú vec spraviť. Táto aktivita, zameraná na jemnú motoriku, je však skúškou školskej zrelosti.

Jedna šnúrka a dva konce!
Každý dnu a potom von chce.
Dva konce a jedna šnúrka.
Už mašlička na nás žmurká.

A potom prišiel zber papiera: preteky rodičov a detí o krásne ceny. Na autách, káričkách, vozíkoch... Nádherné divadlo. ,,Priniesol už niekto viac než ja?“ to boli najčastejšie otázky rodičov... V našej MŠ vyhral Paťko Hrk a bol samozrejme aj odmenený.

Spestrením mesiaca máj bolo aj divadelné predstavenie Divočiny, divadla Odivo z Banskej Bystrice. Bola som, ako učiteľka sama prekvapená, ako títo herci, dokážu zaujať deti bez toho, aby povedali jediné slovo. Celé predstavenie dofarbovala živá hudba. Ďakujeme pánovi Pohorelcovi za pekný sponzorský dar.

Mamka moja, mamka zlatá.
Kto tú tvoju prácu zráta?
Šiješ, perieš, varíš nám,
kvietoček ti z lásky dám.

Témou mesiaca Máj je samozrejme rodina. Vyrobili sme darčeky ku Dňu matiek a aby ani ockovia neostali ochudobnení, tak aj pre nich. Oslava bola samozrejme spoločná: Deň rodiny. Súťaže na školskom dvore, len potvrdili súťaživosť rodičov: preteky s fúrikom, maľovanie tričiek, preťahovanie lanom... a ešte tajomstvo: pošepkať svoj sen farebnému balónu, ktorý sa vzniesol k oblakom.

Teraz to už dobre viem,
hneď si mlieko vypijem
Ponúkam ho všetkým Vám,
veľa zdravia zaželám.

Tento krátky veršík sa nám primiešal do Dňa mlieka, ktorý nám dal silu do dopravného týždňa. Deti sa učili jazdiť správne na bicykloch, osvojovali si pravidlá cestnej premávky, údržbu svojich ,,koní bez kapoty“. A naši predškoláci to zvládli jednoducho SUPER! No veď: Mlieko, syry, dajú sily!

Samozrejme sme 1.6. oslávili náš sviatok MDD. Spoločne sme prežili predpoludnie plné hier. Skoky vo vreci, prenášanie loptičiek, bublifuk... vyčarili úsmev na detských tváričkách.

A viete, čo robíme teraz? Plávame. Naši predškoláci sa učia plávať. Na plavárni v Banskej Bystrici nám to ide jednoducho PERFEKTNE. Strácame strach z vody, aj keď sa môžeme pochváliť Larkou a Radkom, ktorí sa cítia ako ryby vo vode.

Ani sme sa nenazdali,
pri vode sme zrazu stáli
Dnes si pekne poplávame,
chvíľami sa ponárame.
U nás je to takto:
Naša Betka to je zlatko!
S vodičkou nás zoznámila,
všetko pekne vysvetlila.

A čo nás ešte čaká? Rozlúčka s predškolákmi. Našich 8 predškolákov sa už teší, že zvládli svoje malé prianie: byť konečne školákom! Ale to musia byť ešte pred tým prázdniny. Želám všetkým deťom, pedagogickým aj nepedagogickým pracovníkom chvíle oddychu a prajem im, aby načerpali novú energiu pre nový školský rok. S pozdravom: ,,Hurááá prázdniny!!!!!!!!

Lenka Alt

Zvesti zo školy na námestí

Milé detičky, rodičia a priatelia našej Medzibrodskej školičky!

...a pomaličky zazvoní zvoniec a našej rozprávke v školskom roku 2016/2017 bude koniec! Aj tento rok mám taký pocit, že nám to spolu akosi prirýchlo ubehlo. Zase sme toho stihli urobiť v škole veľa. Musím uznať, že deti sa snažili počas celého roka a veľa sa toho naučili, o čom budú svedčiť aj parádne známky na vysvedčeniach. Škola však nie je len o vzdelávaní, ale aj o výchove. Na konci šk. roka sme sa dočkali perfektnej odmeny od detí: Ukázali nám, že sa dokážu slušne správať nielen v škole, ale aj mimo nej. Či už to bolo počas súťaží, plaveckého výcviku alebo na rôznych mimoškolských podujatiach.

V závere mi je až do plaču, keď viem, že 9 skvelých detí odíde z našej školy do Brusna. Jediné, čo je pre mňa balzamom na dušu, keď píšem tieto riadky, je moje silné presvedčenie, že kdekoľvek pôjdu, budú robiť dobré meno tak našej škole, ako aj Medzibrodu. Každý z nich je úplne iný, ale spolu sa tak krásne dopĺňajú, že po 4 roky tvorili perfektný tím. Sú to: vždy usmievavý = Luky; tichá a snaživá = Vaneska; úžasne nemecky hovoriaca, múdra = Paulínka; aj keď nezbedník do špiku kosti, ale perfektný spevák a muzikant = Miško G.; slušné a múdre dievčatko a pre nás najlepšia na svete - božská recitátorka = Eliška; múdry a pohotový, šibistrunkový = Marek; večne somariny vymýšľajúci = Adamko; usilovná a veselá = Viktorka a fantastický športovec telom aj dušou = Miško Z. Prajeme vám celý kolektív zamestnancov ZŠ s MŠ Medzibrod, aby vás vaša chuť do učenia nikdy neopustila a slušné správanie, ku ktorému sme vás celý čas viedli, nech vám ostane navždy vo vašich srdiečkach. Cmuk a fňuk!

Trošku si poklebetím a s hrdosťou popíšem, čo také zaujímavé a výnimočné sa dialo v našej maličkej školičke od vydania posledného čísla Rakárika.

V marci – mesiaci kníh, sme už tradične „Čítali celá škola“. Naši žiaci 2. – 4. ročníka počas mesiaca na hodinách čítania prečítali až tri knihy!!! A nie nasilu! Sami to chceli a čítanie ich náramne bavilo! Okrem toho naši veľkáči – štvrtáci chodievali každý deň do škôlky čítať detičkám rozprávočky na dobrú noc pred zaspávaním. Tento mesiac sme už tradične prispeli krátkym kultúrnym programom k 72. výročiu oslobodenia obce: zaspievali sme členom Zväzu protifašistických bojovníkov a vyrobili sme pre nich spomienkové papierové darčeky.

Apríl sme začali zápisom do 1. ročníka. Prišlo sa zapísať 8 budúcich nádejných prváčikov a od nového školského roku budú mať samostatnú triedu, kde sa pod vedením p. uč. Dadky naučia pekne čítať, ešte krajšie písať aj bezchybne počítať (veríme tomu ☺). Tak, ako to tento rok parádne zvládli terajší prváčikovia pod Katkiným vedením. Apríl bol aj taký folklórny mesiac, v ktorom sme 10.4. vyniesli bohyňu smrti a zimy Morenu – pozrite si fotečky. Štvrtáci si dali nesmierne záležať, aby vyzerala ako Miss folklóru ☺. Tesne pred Veľkou nocou si detičky vyskúšali štyrmi technikami vyzdobiť kraslice a na krúžku Šikovníček aj s Dadkou uplietli korbáče.

Víťazka v zbere papiera Paťka Spustová

Máj sa niesol v znamení rodiny. Prečo? Celé rodiny a známi zbierali papier a nosili do školy. Veď sa nám spolu aj so škôlkarmi podarilo vyzbierať vyše 11 ton starého papiera, čím sme prekonali náš rekord. Chlapi v zberných surovinách v Majeri len tak krútili hlavami, aké máme šikovné deti. Veď toľko kg nedokáže vyzbierať ani jedna bystrická škola, aj keď je tam 700 – 1000 žiakov! Takže – sánka dolu pred všetkými, ktorí sa zapojili a priniesli papier. Určite Vás zaujíma, ako dopadla súťaž a kto sú najlepší zberači. Takže nech sa páči, prečítajte si, kto sa najviac zapotil pri zbere: na 1. mieste skončila Paťka Spustová s 1010,8 kg, zhodne na 2. mieste skončili bratia Tadeáško a Matúško Klimovci – obaja doniesli po 498,5 kg, 3. miesto patrí Lukáškovi Gregorovi so 447,8 kg, na 4. mieste skončila Sofinka Haviarová s 390 kg a na 5. mieste sa umiestnila Vikinka Haviarová s 321 kg. Už tradične boli za odmenu lego zostavy, športové a výtvarné potreby, ale aj tablet. Každé dieťa bolo odmenené a ešte nám aj

Deň rodiny

Deň rodiny

ostali peniažky, za ktoré sa deti rozhodli, že si zriadime v škole akvárium. Ale to bude až v ďalšom školskom roku. V máji sme ako jedna rodina celá škola držali pokope a pomohli sme našim tretiakom spríjemniť si 1. sv. prijímanie. Nacvičovali sme piesne na celú sv. omšu s p. farárom a hlavne s p. uč. zo ZUŠ Brusno – Lenkou Longauerovou. ▶

Uvedomili sme si už počas nácvikov, ako radi a pekne spievajú naše detičky. Poviem Vám, že počas dirigovania sa mi od toho, ako krásne a zo srdca deti spievali, chveli kolená a nabiehali mi nielen zimomriavky, ale aj slzy dojatia do očí. Tradične – rodinne sme oslavovali aj Deň rodiny 25.5. na školskom dvore. Už od rána si mohli deti vďaka Tomášovi Pohorelcovi pozrieť úplne zadarmo v KD krásne a netradičné divadielko „Divočiny“. Pokračovali sme popoludní už aj s rodičmi a starými rodičmi na školskom dvore, kde sme mali pre rodičov a ich detičky pripravené zábavné športové súťaže. Napr. slalom s fúrikom, „synchronizované rodinné lyžovanie“, futbal, zumba ale aj také disciplíny, ako výroba obložených chlebíčkov, či maľovanie na tričká. Tomi Pohorelec nám daroval aj sud hroznovej malinovky, takže z úst sa od smädu nikomu neprášilo. Aby toho nebolo málo ☺, mali sme aj Dopravný týždeň, v ktorom sa deti učili nielen poznávať dopravné značky, ale aj bezpečné správanie sa chodcov a cyklistov, či správnu výbavu cyklistu. No a najkrajším veľkým darom a prínosom bolo fantastické 1. miesto Elišky Kočalkovej v recitačnej súťaži „Sládkovičova lipa“ na Hrochoti. Eliška nám postúpila do celoslovenského kola!!! Také sme tu ešte nemali! Podarilo sa jej vyvrátiť všetky nepravdivé a ničím nepodložené trápne kecy o tom, že na malej dedinskej škole sa deti naučia menej ako vo veľkej mestskej škole. Presne naopak je to. Máme oveľa viac času sa deťom venovať, preto sú úspešné. Okrem toho v našej škole učíme deti k samostatnosti a slobodnému rozhodovaniu sa, čím ich vedieme aj k zodpovednosti za vlastné rozhodnutia a verím, že z nich budú raz veľkí uvedomelí občania múdri nielen rozumom, ale aj srdcom.

MDD na bicykloch

Zdobenie kraslíc

Atletická olympiáda

Plavecký výcvik

A v poslednom mesiaci tohto šk. roku, ktorý je nielen o ťažkom skúšaní a písaní písomiek, sú už len radostné udalosti ako odmena za celoročnú makačku. Deň detí sme oslávili hrami, ale aj cyklopretekmi na školskom dvore. Deti boli podrobené aj dychovej skúške – fúkaním do bublifuku. Našťastie sa žiadna bublinka nezafarbila na zeleno, a tak sa spolu s Katkou a Dadkou mohli vybrať dodržiavať pravidlá cestnej premávky po Medzibrode. Ďalšou fantastickou správou je, že sa naše deti zúčastnili na „Atletickej olympiáde málotriednych škôl“ a vrátili sa odtiaľ s medailami na krku: 1. miesto za prvákov získala Vaneska Maurerová, za druhákov 2. miesto získala Sofinka Haviarová a za štvrtákov taktiež 2. miesto získal Miško Zeman. Tieto nádherné výsledky svedčia o tom, že máme v škole nielen múdre, ale aj obratné deti a naozaj ich vychovávame v duchu kalokagatie. Plavecký týždňový výcvik na krytej plavárni na Štiavničkách v Banskej Bystrici sme absolvovali nielen všetci školáci, ale prizvali sme si aj predškolákov. Deti, ktoré nevedeli plávať, sa naučili aspoň splývať a „preplávať“ svoj prvý meter a tie, ktoré vedeli plávať oveľa lepšie ako motyka, sa zdokonaľovali v správnej technike plávania a prekonali svoje možnosti a doterajšie osobné rekordy. Už vedia plávať správne plavecké štýly: prsia, znak a kraul. Čľup! V júni máme pred sebou ešte „Cestu po partizánskych chodníčkoch“, Výlet na hrad Strečno, splavovanie Váhu a návštevu slovenského betlehemu v Rajeckej Lesnej a tak trošku uplakanú rozlúčku so štvrtákmi. A aj s ich rodičmi. Touto cestou sa chcem poďakovať všetkým štvrtáckym rodičom, že nám pomáhali, či už organizačne, alebo aj materiálnou pomocou a pomocou pri vzdelávaní a výchove našich - Vašich detičiek. Obzvlášť chcem veľmi pekne poďakovať za viac ako 8-ročnú pomoc a spoluprácu Deniske Zemanovej, obidvom manželom Kočalkovcom a p. Slávikovej. V neposlednom rade, aj keď to nie je štvrtácky rodič, aj p. Klimovi, vďaka ktorému máme zásoby kancelárskych potrieb nielen pre školu, ale aj pre škôlku. Deniska, Stanka, Paľko – budete nám chýbať a ešte raz prijmite od nás srdečné ĎAKUJEME za Vašu podporu, kamarátsku spoluprácu, konštruktívnu spätnú väzbu a za Váš úsmev na tvári a povzbudenie. A samozrejme veľká vďaka všetkým rodičom, ktorí sa akýmkoľvek iným spôsobom pričinili o pohodu a pomoc detičkám nielen svojim ale aj iným z našej školy.

Prázdniny sú už predo dverami a nastáva čas na pohodu, relax, výlety, tábory, možno aj sladké ničnerobenie. Preto od 1.7. do 3.9. načerpajme silu a vráťme sa do školy všetci zdraví, opálení, plní dojmov a nádherných zážitkov. To Vám spoločne zo srdca želajú všetky zamestnankyne našej malej rodinnej ZŠ s MŠ Medzibrod.

Teraz sa už zapozerajte do fotografií, ktoré zachytávajú krásne momenty z diania v našej škole.

Do skorého videnia a čítania v novom šk. roku. ☺

Mgr. Ivana Sumráková

Stavač kolkov spomína

Je nedeľa. Taká obyčajná – pôstna. Okrem znepokojujúcich výstrelkov politikov sa nič zvláštne nedeje. Po príchode z kostola už nestaviam kolky (ako v minulosti), ale sedím pred televízorom, premýšľam a spomínam. TV program ma veľmi nezaujíma, nie je podľa môjho gusta. Dôvod je prostý. Svet, v ktorom vyrástla moja generácia sa preukrutne zmenila, morálka uznáva iné hodnoty, kultúra ide akosi bokom a história hodnotí dejiny z iného zorného uhla. Možno sa mi to len zdá, pretože nie som žurnalista ani historik a už vôbec nie spisovateľ. Som obyčajný lesník aj s manželkou Vierkou, s ktorou sme celý život zasvätili prírode.

Pred napísaním tohoto príspevku som sa trápil otázkou, či človek môjho rangu má právo a hlavne schopnosť zasahovať do vecí, tak delikátnych, ako je život na dedine a jeho minulosť. Sám seba som presvedčil, že moju trúfalosť ospravedlňuje fakt, ktorý tvrdí, že čo je napísané, platí – zostáva (Litterra scripta manet). Čo sa nenapíše to upadne do zabudnutia. Nuž milí rodáci, píšem, aby sa aspoň malé čriepky zo starého Medzibrodu uchovali. Nápadov je veľa, ale miesto v Rakáriku je obmedzené.

Na začiatku uvediem, že som sa narodil v Medzibrode ešte v minulom tisícročí, v rodine chýrečného obuvníckeho majstra s vynikajúco vybaveným varštatom menom Tomáš Prašovský. Svetlo sveta som uzrel na Psotovskom grunte v Ambrosovie dvore. Psotovci boli na dvore zastúpení štyrmi rodinami. Moja stará mama po otcovi (A. Virguliaková) sa za slobodna volala Psotová. Podobne tetka z predku (Datková), ďalší báči trafikant - búdkar a jeho brat, čo mal za ženu tetku zo zadku, tiež boli Psotovci. V tomto dvore naraz bývalo desať rodín, čím sa náš dvor pasoval za najväčší v dedine. Všetky dvory v obci mali svoje mená, ale ani jeden nedosahoval parametre Ambrosovie usadlosti. Vystrájanie nezbedných detí, početnosť a rôznorodosť zvieratstva, ako aj diferencovanosť názorov bývajúcich, bolo zdrojom výstupov, nehodných nasledovania. Neviem, neviem, ale sa mi vidí, že folklór interpretovaný slávnymi herečkami SND (Kristínovou a Strniskovou) bol len slabým odvarom toho, čo sa dalo zažiť na našom dvore. Nič tu však nebolo hrané, všetko bolo skutočné (aj dvíhanie sukieň na chrbtovej strane, keď sa nenosili „bombarďáky“). Stávalo sa, že na dvore sa nikto s nikým nerozprával, len moja mama robili všetkým „mediátora“. Na druhej strane treba zdôrazniť, že ľudia sa navzájom uznávali, svojim spôsobom milovali a keď bolo treba, jeden druhému aj pomáhali. Tu som sa teda narodil, nasával dedinský naturel, ktorý mi pomáhal celý život boriť sa s problémami.

Poloha Ambrosovie dvora bola situovaná do juhozápadnej časti obce. Je to dôležité konštatovanie, lebo táto oblasť realizovala všetko, čím Medzibrod žil. Všetko sa odohrávalo takmer pred našou bránou do dvora. Cez túto časť prechádzala „hradská“ – komunikácia Brezno – Banská Bystrica. Okolo nej boli po obidvoch stranách vystavané budovy. Rímskokatolícky kostol s farou, Hotel Patráš, šmykňa, čerpadlo na benzín, kultúrny dom (zásluha Dr. Martina Sokola), horná, dolná škola s dvorom a záhradou, trafika a nákupné stredisko zvané „Konzum“. V priestoroch kultúrneho domu bol umiestnený obecný úrad, pošta, požiarna zbrojnica, žandárska stanica, divadlo a neskôr aj kino Torysa, s neodmysliteľným hostincom. Konzum (Potravné družstvo) bol vlastne obchod so zmiešaným tovarom. Tu sa dalo kúpiť všetko, čo človek na dedine potreboval. Na hornom konci bol menší, viac-menej zameraný obchod na potraviny u Mizíkov (Haviarov). Priestranstvo ohraničené školou, Konzumom, cestou do Borovčiny a dvormi od Fodorov po Oboňov, vytváralo námestíčko pre potreby verejného života a Medzibrodského magistrátu. Pravdou je, že bolo troška zastrčené do kúta obce, ale to nikomu nevadilo. Ak Bratislavčanom nevadí, že hlavné mesto Slovenska je učupené kdesi v rohu našej vlasti na pazderí Dunaja, tak prečo by malo niekomu prekážať, že perla Pohronia – Medzibrod má námestie vyprojektované skoro na sútoku dedinského jarku do Hrona. O jeho výhode už dávno vedeli aj „komendiaši“. Preto práve tu rozvíjali svoje aktivity, aby viac zarobili. Rozprestierali tu stany pre bábkové divadlo, hojdy (hunčky), veštenie, strelnicu či kolotoče na ručný pohon atď. Na námestí si mohli občania bez zbytočnej byrokracie vybaviť všetky úradné záležitosti i uspokojiť svoje záľuby. Ostáva dodať, že obec končila pri „bachterni“ rampami na ceste, ktorá pretínala železničnú dráhu. Rampy boli drevené a obsluhovali sa ručne. Miesto plnilo aj funkciu železničnej zastávky, až do vybudovania riadnej stanice.

Odkazy minulosti potvrdili dedinskú múdrosť aj v mojej rodnej obci. Starí ľudia hovorili, že nešťastie nechodí len po horách, ale aj po ľuďoch. Pozornosť vzbudzujú dve: požiare a druhá svetová vojna. Ja pamätám tri požiare. Prvý vznikol od iskry parného vlaku pri rampách. Zhoreli domy a prístavby Majerovie a Beličkovie dvora asi v roku 1943. Správa železníc postavila na zhoreniskách nové domy. Potom horelo u Vaníkov oproti richtárovie dvora za potokom, ešte zhoreli Bubenkovci povyše Michalkov. Zatiaľ posledný požiar vznikol na pozemku v konzume (asi v r. 1970). Všetky požiare šarapatili len v juhovýchodnej časti obce. Vodu na likvidáciu ohňa čerpali hasiči z jarku a Hrona. V dobe posledného požiaru som už býval v Košiciach.

Je zaujímavé, že v dedinskom jarku sa celé dni plačkali kačky, husi, pralo sa prádlo (aj piestami), šatstvo i pokrovce, žili pstruhy, voda sa brala na umývanie a varenie a nevznikla žiadna epidémia. Postupné stavebné úpravy zasiahli aj náš dvor, čo bol smutný koniec aj mojej milovanej usadlosti. Dnes už asi nikto okrem mňa nevie kde sa Ambrosovie dvor nachádzal.

Na konci druhej svetovej vojny sa u nás udiala najsmutnejšia udalosť s tragickým koncom. Bola to poprava štyroch partizánov. Nemci ich zlapali na konci Borovčiny v rodinnom dome. Poprava sa konala cez Vianoce r. 1944 pred konzumom. Občanov prinútili sledovať tento odporný čin, ako výstrahu či pomstu za svojich padlých. Ďalším opatrením ortskomanda bol vydaný príkaz, aby sa časť obyvateľov Borovčiny (od Slosiarikov po starú Bujačinu) presídlila do stredu obce k svojej rodine alebo známym. Rozkaz bol splnený a tento stav vydržal prakticky do konca vojny. Nemci Medzibrod nevypálili ako iné dediny, ale most na Hrone pri sv. Jáne pred príchodom Rusov vyhodili do vzduchu. Na vojnové účely ho Červená armáda narýchlo obnovila z dreva.

Ako to bolo so stavaním kolkov?

Kolková hra sa dostala do Európy pravdepodobne z východu. Predchádzali ju podobné spoločenské hry Peržanov, Grékov i Rimanov. V stredoveku sa táto hra stala výsadou šľachty, ale postupne sa rozšírila aj medzi jednoduchý ľud. Po rôznych zdokonaleniach sa hralo v drevených zariadeniach (kolkárňach) vybíjaním kolkov guľami, podľa vznikajúcich pravidiel. V 19. a 20. storočí sa zaznamenal nebývalý rozvoj kolkárstva aj na Slovensku. Nebolo to len v mestách (napr. Levoča a Bratislava), ale aj na dedinách hlavne pri krčmách. Ďalšie zdokonaľovanie kolkární, pravidiel a hlavne zakladanie štruktúr spôsobilo, že zo spoločenskej hry vznikla športová disciplína. Obsluhu pri hre (stavanie kolkov, vracanie hodených gúľ atď.) zabezpečoval spravidla mladý chlapec tzv. „stavač“. Mechanická obsluha sa vyvinula omnoho neskoršie. V Medzibrode kolky hrali len muži. Ženatí preto, aby zmizli ▶

z domu po celotýždňovej drine na poli i vo fabrike kovoroľníci a slobodní preto, že za frajerkami behali len večer. Počas celej éry kolkárstva u nás história zaevidovala existenciu troch kolkární. V Hoteli a kultúrnom dome po jednej a v konzume síce jedna, ale dvojdráha. Na ľavej som staval kolky ja. Post stavača som si musel vybojovať i zaslúžiť. Dopyt po stavaní bol väčší ako možnosti. Odborná spôsobilosť stavača vyžadovala upratanie priestorov kolkárne, prínos a odnos kolkov a gúľ do úschovy, znalosť pravidiel jednotlivých hier (krikska, prémia, preferans, bicykel, makao) ako aj kolkárskej hantírky (parta füher, bosá, vendel, bariga, názvy kolkov, gula, válov, bubon atď.) Najčastejšie sa hrali krikska (dve družstvá proti sebe) vrátane „revanšu“, preferans a prémia (každý pre seba). Najväčší „šiceri“ hrali 50-halierový preferans (1 bod=1 point= 0,50 Kčs). Hra sa realizovala len s prvými piatimi kolkami. Medzi túto elitu možno zaradiť Tóna Barátika, Milana Šibera, Janka Majerovie, Ruda Pue, Jula Číža. Krikska a prémia sa hrala s deviatimi kolkami, trojkolovo každý hráč s tromi hodmi v každom kole.

Z času na čas sa konali kolkárske preteky. Súťaž o zvalenie najväčšieho počtu kolkov na tri hody (hráči si ich platili). Posledné preteky, čo si pamätám, vyhral Janko Majerovie – ľavák (výpravca). Zvalil 17 kolkov, ale neviem koľko peňazí do toho vložil. Vyhral 1. cenu – parádny bicykel, ktorý užíval do smrti.

Hracím dňom bývala každá nedeľa od skorej jari do neskorej jesene. Od 12.00 hod,. do záverečnej v krčme, v závislosti od počasia. Cez týždeň sa hralo zriedkavo, aj to len sviatoční kolkári. Ja som musel byť vždy k dispozícii. Za nedeľné odpoludnie som „vystaval“ 80-90 Kčs, pretože stavanie bolo platené, podobne ako poplatok za hru – tzv. „pinka“ správcovi kolkárne. Po smrti otca to dobre padlo na úhradu školských potrieb, cestovných lístkov na vlak, či menší nákup potravín. Celkovo som staval kolky 10 sezón v rokoch 1941-1950.

Vývoj sa však zastaviť nedá. Pokračoval aj v kolkárstve. Spresnenie pravidiel hry a hlavne zavedenie techniky do kolkární malo za následok zánik „stavačského“ remesla. Ruky stavača nahradila elektrina, všetko sa sprofanizovalo a spoločenská hra kolkov sa zmenila na tzv. „bowling“. Pôvodne sa týmto termínom označovala v Austrálii spoločenská hra podobná našim kolkom. Bowling má však profesionálne prísne pravidlá so zábavou nemá nič spoločné. Funguje bez stavača a preto táto „profesia“ už zapadla do zabudnutia. Všetky kolkárne, ktoré nemali prostriedky, ani schopných manažérov do polovice minulého storočia zanikli. Tie, ktoré si identitu ustrážili, disponujú bowlingom. V našom kraji ho evidujeme jedine v Ľubietovej v rámci Mikroregiónu RENTAR (záujmové združenie deviatich obcí vrátane Medzibrodu).

Prvá časť môjho života bola najtvrdšia najťažšia, ale najkrajšia. Skončila ukončením štúdia, s absolvovaním časti vojenskej základnej služby (18 mesiacov) v Česku. Rozhodujúcim spôsobom ovplyvnila moju identitu. Po návrate z vojenčiny som musel nastúpiť podľa „umiestnenky“ ďaleko od rodného kraja do Košíc. Kontakt s Medzibrodom sa obmedzil len na občasné návštevy. Často som si kládol otázku, ktorú Tajovského Maco Mlieč položil richtárovi, ktorému slúžil: „Ak som Vám dlžen, koľko by som Vám to ešte mal dosluhovať?“ Ja viem, že Medzibrodu veľa dlhujem. Nemohol som mu to splatiť, podľa platných zákonov som musel odísť a slúžil som inde, nie v rodnej dedine. Na Medzibrod som však nikdy nezabudol. Vracal som sa domov vždy, keď to bolo možné. Mal som ho rád, mám ho rád a budem milovať na veky. Moje srdce patrí rodine i všetkým Medzibroďanom a rozum, ak som ho niekedy mal, slovenskému lesníctvu. Dom na ulici Za mlynom č. 20 rodine slúži ako letný byt.

Moje rozmýšľanie a spomínanie končím pietou na vzácnych ľudí, ktorí položili základy medzibrodskej inteligencie. Sú to vdp. Farár J. Kahay, O. Zubrický, riaditelia Ľudovej školy: p. Marková, Juraj Kráľ (zároveň organista), podobne Fridrich Baník, prísny ale spravodlivý, pani učiteľky Kráľová, Lepiešová, Fulajtárová - nedocenená a nenahraditeľná pri organizovaní nielen vyučovacieho procesu, ale aj spoločenského života. Vyslovujeme im (i keď neskoro) veľké „Ďakujeme, nesklamali sme.“ Vy všetci máte zásluhu na výchove nielen Vašich pokračovateľov, ale aj ďalších Medzibroďanov. Najmä funkcionárov obecných úradov, ktorí rutinovane menia našu rodnú dedinu na modernú, krásnu a dobre fungujúcu obec. Bodaj by mi ešte dobre slúžila pamäť a ruka dlho udržala pero, aby som sa aj v budúcnosti tešil z medzibrodských úspechov a zo spomienok. Možno, že sa nájde niekto z mladých, ktorý sa pričiní o oživenie kolkárstva v Medzibrode, vybudovaním modernej kolkárne.

Karol Prašovský od Ambrosov

Jarné trápenie

Naše mužstvo zimovalo na peknom 3.mieste a počas jarnej časti malo ambíciu udržať sa v popredí tabuľky. Tieto plány však nabúral už úvodný zápas v Olováročh, kde sme neudržali vedenie 2:1 a prehrali sme 3:2. Očakávané 3 body neprišli následne ani v domácom zápase proti Revúcej, v ktorom naši hráči nepremenili pokutový kop a iba zremizovali 1:1. Tým sa začala neuveriteľná séria 4 zahodených penált počas 5 zápasov, ktorou chlapci asi urazili šťastenu a smola sa s nimi viezla počas celej jarnej časti. S výnimkou zápasu v Rakytovciach (prehra 5:2) neboli od žiadneho súpera horší a napriek tomu získali pred posledným kolom na jar iba 10 bodov. Trápenie vyvrcholilo v Hriňovej, kde naše mužstvo herne dominovalo. Nedokázalo sa však strelecky presadiť a nakoniec po zaváhaní pri malej domov prehralo 1:0. Vďaka dostatku bodov z jesennej časti sme si však zabezpečili záchranu po domácom víťazstve nad Slovenskými Ďarmotami v pomere 2:0. V športe sú krízy bežná vec a aj v najkvalitnejších družstvách príde niekedy obdobie, keď to jednoducho nejde a treba sa len z toho dostať.

Samotní funkcionári si uvedomujú, že počas krátkej letnej prestávky treba doplniť káder a zvýšiť konkurenciu. Z minulých rokov boli aj diváci zvyknutí na umiestnenia v popredí tabuľky, ale skutočný fanúšik sa ukáže práve v horších časoch a dokáže chlapcov podporiť aj keď sa nedarí. Takisto by si ľudia mali uvedomiť, že aj rozhodca je iba omylný človek a oveľa väčšie chyby sa robia na vrcholných svetových podujatiach. K futbalu určite patria aj emócie, ale treba ich vedieť udržať na určitej hranici. Správanie poniektorých osôb poškodzuje dobré meno nielen futbalového klubu, ale v neposlednom rade aj celej našej obce v širokom okolí.

V mládežníckych družstvách mladších žiakov a prípravky museli tréneri pracovať s úzkym kádrom hráčom, viacerí hráči dokonca nastupovali v obidvoch družstvách. Podobný problém mali aj v iných tímoch a z toho dôvodu sa museli zápasy často odohrať v náhradných termínoch. Budúcu sezónu bude v našom klube vedené pravdepodobne iba družstvo prípravky, keďže viacerí hráči z vekových dôvodov končia u mladších žiakov.

IV. liga Juh dospelí

1.	Šálková	26	17	7	2	62:18	58
2.	Sloven. Ďarmoty	26	12	9	5	44:27	45
3.	Tornaľa	26	14	3	9	47:38	45
4.	Rakytovce	26	12	5	9	55:38	41
5.	Vinica	26	13	2	11	34:36	41
6.	Pliešovce	26	10	7	9	34:34	37
7.	**Medzibrod**	**26**	**10**	**5**	**11**	**36:35**	**35**
8.	Badín	26	8	8	10	34:38	32
9.	Hriňová	26	9	5	12	35:41	32
10.	Veľký Krtíš	26	7	10	9	25:31	31
11.	Poltár	26	8	6	12	32:42	30
12.	Revúca	26	8	4	14	35:52	28
13.	Olováry	26	6	8	12	39:59	26
14.	Kováčová	26	5	7	14	31:60	22

I. trieda mladší žiaci

1.	Nemecká	15	13	1	1	75:18	40
2.	Selce	14	9	2	3	49:28	29
3.	Poniky	15	6	2	7	37:51	20
4.	**Medzibrod**	**14**	**4**	**0**	**9**	**30:61**	**12**
5.	Malachov	16	1	3	12	23:56	6

I. trieda prípravky

1.	Brusno	21	19	2	0	83:6	59
2.	**Medzibrod**	**21**	**12**	**1**	**8**	**36:23**	**37**
3.	Valaská	21	5	2	14	26:56	17
4.	Ľubietová	21	3	1	17	13:73	10

(ihu)

RAKÁRIK štvrťročník o dianí v Medzibrode 2/2017 ■ Vydáva a distribuuje zadarmo do všetkých domácností Obec Medzibrod ■ Tlač a grafické spracovanie: DALI-BB, s.r.o., Banská Bystrica ■ Redakcia: Katarína Sálišová, Andrea Bellušová, Ing. Silvia Tešínska, Ing. Ivan Huťka ■ Okienko malého Rakárika: Mgr. Ivana Sumráková, Mgr. Lenka Alt ■ Sídlo redakcie je na obecnom úrade, email: rakarik@atlas.sk ■ Neprešlo jazykovou úpravou.